

Sygnatura akt VI Ka 1006/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia **10 lutego 2015** r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach, Wydział VI Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący SSO Andrzej Ziębiński

Sędziowie SSO Marcin Mierz (spr.)

SSO Marcin Schoenborn

Protokolant Sylwia Sitarz

przy udziale Andrzeja Zięby

Prokuratora Prokuratury Okręgowej

po rozpoznaniu w dniu 10 lutego 2015 r.

sprawy **D. M. (M.)** ur. (...) w K.

syna W. i J.

oskarżonego z art. 209§1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela publicznego

od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrze

z dnia 2 września 2014 r. sygnatura akt VII K 342/14

na mocy art. 437 kpk, art. 438 kpk, art. 624 § 1 kpk

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

- ustala, iż czynów przypisanych w punktach 1-3 oskarżony dopuścił się w Z., działając w podobny sposób, w krótkich odstępach czasu i za ten ciąg przestępstw na mocy art. 209 § 1 kk w zw. z art. 91 § 1 kk wymierza oskarżonemu jedną karę 1 (jeden) roku i 3 (trzy) miesięcy pozbawienia wolności,

- uchyla rozstrzygnięcie o karze łącznej z punktu 4,

- ustala, że rozstrzygnięcie z punktu 5 odnosi się do kary pozbawienia wolności orzeczonej powyżej;

2. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

3. zwalnia oskarżonego od zapłaty kosztów sądowych postępowania odwoławczego, obciążając wydatkami Skarb Państwa.

Sygn. akt VI Ka 1006/14

UZASADNIENIE

wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach z dnia 10 lutego 2015 roku

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego w Zabrzu z dnia 2 września 2014 roku (sygn. akt VII K 342/14), którym sąd ten uznał oskarżonego M. M. (2) za winnego popełnienia trzech przestępstw z art. 209 § 1 k.k., wywiódł prokurator, zaskarżonemu wyrokowi zarzucając:

1. obrazę przepisów prawa materialnego, a to art. 91 § 1 k.k. polegającą na zaniechaniu uznania przez sąd, że czyny z art. 209 § 1 k.k., których dopuścił się oskarżony D. M., popełnione zostały w warunkach ciągu przestępstw opisanego w art. 91 § 1 k.k., pomimo spełnienia przesłanek z wyżej wymienionego przepisu, co w konsekwencji doprowadziło do wymierzenia wobec oskarżonego kar jednostkowych, a następnie kary łącznej w oparciu o art. 85 k.k., zamiast wymierzenia jednej kary zgodnie z treścią art. 91 § 1 k.k.;

2. naruszenie przepisu prawa procesowego, które miało wpływ na treść orzeczenia, a to art. 413 § 1 i 2 k.p.k. polegające na zaniechaniu wskazania w wyroku skazującym D. M. miejsca popełnienia zarzuconych mu przestępstw, podczas gdy zgodnie z przywołanym przepisem każdy wyrok powinien zawierać m.in. dokładne określenie przypisanego oskarżonemu czynu.

Podnosząc powyższe zarzuty, prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Rejonowemu do ponownego rozpoznania. W toku rozprawy odwoławczej oskarżyciel publiczny zmodyfikował jednak wniosek apelacji postulując zmianę zaskarżonego wyroku poprzez przyjęcie, że zarzuconych mu czynów oskarżony dopuścił się w ramach ciągu przestępstw, orzeczenie za te czyny jednej kary wysokością odpowiadającej wymierzonej oskarżonemu zaskarżonym wyrokiem karze łącznej oraz wskazanie Z. jako miejsca przypisanych oskarżonemu przestępstw. W pozostałym zaś zakresie oskarżyciel wniósł o utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku.

Sąd zważył, co następuje:

Wywiedziona przez prokuratora apelacja okazała się zasadna, przez co zgodnie z postulatami oskarżyciela publicznego zgłoszonymi na rozprawie spowodować musiała zmianę zaskarżonego orzeczenia w sposób wskazany przez prokuratora.

Odnosząc się w pierwszym rzędzie do ustaleń Sądu Rejonowego w zakresie stanu faktycznego oraz winy oskarżonego wskazać należy, że poczynione przez sąd pierwszej instancji, w oparciu o właściwie zebrany i oceniony materiał dowodowy, ustalenia faktyczne uznać należy za trafne, zgodne ze zgromadzonymi i ujawnionymi w toku rozprawy dowodami, które tenże sąd ocenił w sposób pozostający pod ochroną art. 4 k.p.k., 5 § 2 k.p.k. oraz art. 7 k.p.k.. Stanowisko swoje sąd ten należycie uzasadnił w sposób zgodny z art. 424 k.p.k.. Sąd pierwszej instancji nie dopuścił się przy rozpoznawaniu sprawy ani przy wyrokowaniu błędu w ustaleniach faktycznych. Sąd Okręgowy w Gliwicach podzielił ustalenia Sądu Rejonowego w zakresie winy oskarżonego, która w okolicznościach niniejszej sprawy nie może budzić wątpliwości. Winy swojej w zakresie przypisanych jego osobie ostatecznie zaskarżonym wyrokiem przestępstw nie kwestionował także sam oskarżony.

Niezależnie od tego, że zaskarżony przez prokuratora wyrok Sądu Rejonowego zapadł w konsekwencji uwzględnienia przez tenże sąd złożonego przez oskarżyciela wniosku o wydanie wyroku na posiedzeniu na którym orzekł sąd zgodnie z wnioskiem prokuratora, zasadne pozostają te zarzuty i argumenty apelacji w których kwestionuje oskarżyciel publiczny nieuwzględnienie przewidzianej w art. 91 § 1 k.k. instytucji ciągu przestępstw w odniesieniu do przypisanych oskarżonemu trzech czynów z art. 209 § 1 k.k., jak również kwestionuje brak wskazania w zaskarżonym wyroku miejsca popełnienia przypisanych oskarżonemu przestępstw.

W realiach niniejszej sprawy nie może ulegać wątpliwości, iż przypisanych mu czynów, wyczerpujących znamiona tego samego przepisu ustawy karnej (art. 209 § 1 k.k.) oskarżony D. M. dopuścił się w podobny sposób, w krótkich odstępach czasu. W odniesieniu do przypisanych oskarżonemu czynów spełnione zostały zatem wszystkie z przewidzianych w art. 91 § 1 k.k. przesłanki instytucji ciągu przestępstw stosowanie której pozostaje obligatoryjne. W tych warunkach obowiązkiem Sądu Rejonowego pozostawało potraktowanie przypisanych oskarżonemu czynów

jako popełnionych w ramach ciągu przestępstw, a co za tym idzie orzeczenie za przypisane oskarżonemu przestępstwa nie trzech odrębnych kar oraz wynikającej z ich połączenia kary łącznej, jak stało się to w zaskarżonym wyroku, lecz jednej kary.

Niezależnie od tego, że uchybienie to stanowiło konsekwencję powielenia w zaskarżonym wyroku błędu zawartego w zatwierdzonym przecież przez prokuratora akcie oskarżenia, ma także rację apelujący, gdy podnosi, iż opis czynów przypisanych oskarżonemu zaskarżonym orzeczeniem zawiera brak wyrażający się w niewskazaniu w opisie każdego z przypisanych oskarżonemu przestępstw, miejsca ich popełnienia. Zgodnie bowiem z art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. wyrok skazujący zawierać powinien dokładne określenie przypisanego oskarżonemu czynu. Nie ulega przy tym wątpliwości zarówno w orzecznictwie, jak i doktrynie prawa karnego, że jednym z koniecznych elementów opisu czynu pozostaje wskazanie miejsca jego popełnienia (tak m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 4 kwietnia 2013 r., II KK 71/13, OSNKW 2013/8/65, Biul.PK 2013/6/6-8, Biul. SN 2013/8/9, Lex 1353634). W opisach czynów przypisanych oskarżonemu zaskarżonym wyrokiem Sąd Rejonowy miejsca popełnienia tych czynów nie wskazał. W realiach niniejszej sprawy nie może natomiast ulegać wątpliwości, że miejscem popełnienia każdego z tych przestępstw pozostaje Z.. Zarówno miejscem zamieszkania pokrzywdzonych, których oskarżony nie alimentował, ich matki do rąk której oskarżony winien wpłacać alimenty, jak i zamieszkania samego oskarżonego pozostaje miasto Z.. Oskarżony zatem zaniechał ciężącemu na nim obowiązku łżenia na utrzymanie swoich dzieci w Z.. W tym też mieście nastąpił skutek jego zaniechania w postaci narażenia uprawnionych na niemożność zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych. W tych warunkach konieczne stało się uzupełnienie opisu czynów przypisanych oskarżonemu poprzez wskazanie Z. jako miejsca popełnienia przestępstw.

Rozpoznając wywieziony przez oskarżyciela publicznego środek odwoławczy Sąd Okręgowy miał na względzie stanowisko wyrażone w Uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 25 września 2013 r. (sygn. akt I KZP 5/13) mającej moc zasady prawnej w której stwierdził Sąd Najwyższy, iż kontrolę instancyjną wyroku wydanego w trybie określonym w art. 343 k.p.k., poza modyfikacją wynikającą z art. 434 § 3 k.p.k., przeprowadza się na zasadach ogólnych (OSNKW 2013/11/92, LEX nr 1371922, Prok.i Pr.-wkl. 2013/12/12, Biul.SN 2013/9/16). W zupełności akceptując poglądy wyrażone przez Sąd Najwyższy w uzasadnieniu tej uchwały, także przy uwzględnieniu uwag zamieszczonych w jej końcowej części, sugerujących swego rodzaju ograniczenie zasady orzekania na zasadach ogólnych w postępowaniu odwoławczym prowadzonym w sprawie w której wyrok sądu pierwszej instancji zapadł w trybie art. 343 k.p.k., sąd odwoławczy uznał, iż w realiach niniejszej sprawy brak jest podstaw do uchylenia zaskarżonego wyroku i przekazywania sprawy do ponownego rozpoznania, a wystarczające pozostaje, w ramach rozpoznawania sprawy na zasadach ogólnych, dokonanie zmiany zaskarżonego orzeczenia poprzez ustalenie, iż czynów przypisanych oskarżonemu w punktach od 1 do 3 oskarżony D. M. dopuścił się w Z., działając w podobny sposób, w krótkich odstępach czasu i wymierzenie oskarżonemu za przypisane mu czyny na mocy art. 209 § 1 k.k. w zw. z art. 91 § 1 k.k. jednej kary 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności. Rozstrzygnięcie to nie narusza jednocześnie normy art. 434 § 1 i 3 k.p.k.. W odniesieniu bowiem do efektów orzeczenia, pozostaje ono dla oskarżonego tożsame w skutkach z wyrokiem zaskarżonym. W konsekwencji bowiem każdego z tych orzeczeń wymierzona została wobec oskarżonego kara 1 roku i 3 miesięcy pozbawienia wolności – taka, na jakiej orzeczenie wyraził on zgodę na etapie formułowania wniosku o wydanie wyroku w trybie art. 335 k.p.k..

W konsekwencji konieczne stało się nadto uchylenie zawartego w punkcie 4 zaskarżonego wyroku orzeczenia o karze łącznej, która w obliczu orzeczenia za przypisane oskarżonemu przestępstwa jednej kary w oparciu o art. 91 § 1 k.k. straciła rację bytu. Rozstrzygnięciem o charakterze porządkowym pozostawało natomiast stwierdzenie przez sąd odwoławczy, że orzeczenie o warunkowym zawieszeniu wykonania kary z punktu 5 zaskarżonego wyroku odnosi się do kary pozbawienia wolności orzeczonej w wyroku sądu odwoławczego.

W pozostałym zakresie nie dopatrując się natomiast jakichkolwiek podstaw do zmiany zaskarżonego orzeczenia, wyrok Sądu Rejonowego w Zabrze Sąd Okręgowy w Gliwicach utrzymał w mocy. W oparciu natomiast o zasady słuszności zwolnił sąd oskarżonego, który zachowaniem swoim postępowania odwoławczego, a co za tym idzie i

związanych z nim kosztów, nie wywołał, od zapłaty kosztów tego postępowania, jego wydatkami obciążając Skarb Państwa.